

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії педагогічно-
психологічних і соціальних дисциплін
(протокол № 1 від «30» 08 2023р.)

Голова циклової комісії Романа МИХАЙЛИШИН

**СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА»**

Освітньо-професійний ступінь	«фаховий молодший бакалавр»
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма	Соціальна педагогіка
Форма навчання	денна

Силабус курсу «Соціальна педагогіка»

2023 - 2024 навчального року

Назва курсу	Соціальна педагогіка
Адреса викладання курсу	вул. Антоновича, 16 вул. Туган-Барановського, 7
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 «Соціальна робота»
Викладач курсу	Верхоляк Марія Романіна
Контактна інформація викладачів	mverholyak@gmail.com mariya.verkholyak@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Антоновича, 16, вул. Туган-Барановського, 7). Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/sotsialna-pedahohika
Інформація про курс	Нормативна навчальна дисципліна вивчається здобувачами I-го курсу, спеціальності 231 «Соціальна робота» впродовж 2 семестру в обсязі 2 кредитів та 3 семестру в обсязі 2 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання зі соціальної педагогіки та формувати соціально-педагогічний світогляд, сприяти формуванню педагогічної свідомості. Курс спрямований на вивчення основних сфер діяльності соціального педагога, основних понять соціальної педагогіки, факторів, інститутів соціалізації, систем знань про соціальне виховання.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни є озброєння загальними поняттями про соціальну педагогіку як навчальну дисципліну та сферу практичної діяльності; розкриття провідних шляхів, умов та засобів соціалізації підлітків та молоді; з'ясування ролі та місця в процесі соціалізації різноманітних суспільних інститутів; розуміння особливості соціально-педагогічної діяльності; формування у здобувачів основ соціально-педагогічного світогляду. Для досягнення мети визначаються такі цілі: <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити здобувачів з становленням та досягненнями соціальної педагогіки, напрямами сучасної соціально-педагогічної діяльності; - розкрити суть основних понять соціальної педагогіки, факторів, інститутів соціалізації; - націлити здобувачів на усвідомлення проблем соціально-педагогічної теорії та практики з позицій сучасної педагогічної науки, що ґрунтується на кращих національних та світових педагогічних здобутках минулого і новітніх педагогічних ідеях та досвіді

	<p>практичної роботи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - формувати систему знань про соціальне виховання, його цілі, завдання, принципи, методи, форми та зміст; - виробляти початкові уміння науково-дослідницької діяльності у сфері соціальної педагогіки; - здійснювати педагогічну професійну орієнтацію і професійне виховання здобувачів; - формувати потребу в постійній самоосвіті і самовдосконаленні професійної діяльності, оволодіння її технологіями; - сприяти формуванню педагогічної свідомості, допомогти здобувачам усвідомити велику відповідальність соціального педагога за долю майбутніх поколінь держави.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корнят В.С. Використання інтерактивних методів навчання у початковій школі: теоретичний аспект / В.С. Корнят, О.П. Рибак. Інноваційна педагогіка : науковий журнал. Одеса, 2020. Випуск 21. Том 3. С. 188-193. 2. Корнят В.С. Наставництво як новітня форма опіки над дітьми різних категорій. Підготовка педагогічних кадрів до роботи з різними категоріями дітей: виклики та можливості : матеріали міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції. м. Хмельницький, 28 лютого 2018 р. Хмельницький : ПП «А.В. Царук», 2018. С. 77-80. 3. Корнят В.С. Статеве виховання школярів як складова діяльності соціального педагога загальноосвітнього навчального закладу. Педагогічний процес: теорія і практика: теорія і практика : збірник наукових праць. Київ «Едельвейс», 2018. Випуск 4 (63). С. 91-96. <p>Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 208 с. 2. Безпалько О.В., Зверєва І.Д., Веретенко Т.Г. Соціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2013. 312 с. 3. Капська А.Й. Соціальна педагогіка : підручник / ред. А. Й. Капська. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 468 с. 4. Капська А.Й. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями : навч.-метод. посіб. [А.Й. Капська, І.В. Пеша, О.Ю. Міхєєва, М.Г. Соляник]. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 328 с. 5. Корнят В.С. Професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів: формування діагностичних умінь : монографія / В.С. Корнят ; за ред. С.О.Сисоєї. Львів : Растр-7, 2017. 258 с. <p>Інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. URL: www.osvita.ua. (дата звернення: 23.09.2021). 2. URL: www.zakon.rada.ua. (дата звернення: 23.09.2021). 3. URL: westudents.com.ua. (дата звернення: 23.09.2021).

	<p>4. URL: ebooktime.net/book_157.htm (дата звернення: 23.09.2021).</p> <p>5. URL: academia-pc.com.ua/product/335 (дата звернення: 23.09.2021).</p>
Тривалість курсу	4 кредити, 120 годин.
Обсяг курсу	<p>В другому семестрі – 34 год аудиторних, з них: 18 год – лекційних занять, 16 год – семінарських занять та 26 год – самостійної роботи.</p> <p>В третьому семестрі – 54 год аудиторних, з них: 26 год – лекційних занять, 28 год – семінарських занять та 6 год – самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання:	<p>Після вивчення курсу здобувачі повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - базові соціально-педагогічні поняття, категорії; - філософські, методологічні і психолого-педагогічні основи соціального виховання; - соціально-педагогічні теорії та системи; - педагогічний інструментарій. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати аналіз різних соціально-педагогічних впливів на процес соціалізації людини; - вивчати індивідуальні особливості дитини і специфіку її мікро середовища, виявляти інтереси і потреби, труднощі і проблеми, конфліктні ситуації, відхилення у поведінці; - планувати і здійснювати соціально-педагогічну діяльність, організовувати виховну роботу в школі, класі, групі, що спрямована на формування загальної культури особистості, адаптацію особистості до життя в суспільстві, формування громадянської позиції; - застосовувати знання і уміння при моделюванні заходів, в реальній соціально-педагогічній практиці; - відбирати найбільш ефективні форми, методи та засоби виховання для розвитку і формування особистості дитини; - надавати посередницькі послуги дітям і батькам в отриманні соціальної допомоги; - взаємодіяти з вчителями, батьками або особами, що їх замінюють, спеціалістами служб зайнятості тощо, при наданні допомоги дітям, що потребують опіки і піклування, з обмеженими фізичними можливостями, потрапивши ми у надзвичайні ситуації; - підтримувати партнерські стосунки із сім'єю, спільно вирішувати проблеми виховання і розвитку особистості дитини, впливати на формування почуття відповідальності за власну сім'ю і виховання дітей; здійснювати соціально-педагогічну взаємодію з батьками дітей, громадськістю, колегами; - виявляти та формулювати соціально-педагогічні проблеми;

	<p>- обирати та застосовувати методи соціально-педагогічного дослідження.</p> <p>Набудуть компетентності:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи.</p> <p>СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.</p> <p>СК 6. Здатність організовувати та контролювати надання соціальних послуг.</p> <p>СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.</p> <p>СК 11. Здатність аналізувати та оцінювати результати професійної діяльності.</p> <p>СК 13. Здатність визначати зміст соціально-педагогічної діяльності закладів соціального виховання.</p> <p>СК 14. Здатність організовувати соціально-педагогічну роботу з особами, які опинились в складних життєвих обставинах і здійснювати соціальну інтеграцію осіб, які постраждали внаслідок війни у соціальне середовище.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.</p> <p>РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.</p> <p>РН 6. Використовувати технології соціальної діагностики, профілактики, корекції із застосуванням сучасних форм та методів професійної діяльності.</p> <p>РН 8. Вести документацію з організації соціального обслуговування та допомоги, обліку та звітності.</p> <p>РН 9. Здійснювати соціальне інспектування й оцінку потреб уразливих категорій громадян, у тому числі тих, хто опинився у складних життєвих обставинах.</p> <p>РН 14. . Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати</p>

	<p>власну роботу і роботу інших осіб у спеціалізованому контексті.</p> <p>РН 15. Володіти методами соціально-педагогічної роботи з різними категоріями населення та інноваційними технологіями у діяльності фахівця соціальної сфери (соціальний працівник/соціальний педагог).</p> <p>РН 16. Здійснювати раціональний вибір і реалізацію технологій соціально-педагогічної роботи з особами, які опинились в складних життєвих обставинах</p>
Ключові слова	Соціальна педагогіка, соціальне виховання, соціальне середовище, соціалізація, соціальна адаптація, соціальна профілактика, соціальне обслуговування, сім'я, типи сімей, батьківство, девіантна поведінка.
Формат курсу	Очний (денний). Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці
Підсумковий контроль, форма	Усний іспит у кінці 2 та 3 семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань зі теорії та історії соціального виховання, консультування в соціальній роботі, загальної педагогіки, вступу до спеціальності, достатніх для сприйняття категоріального апарату з соціальної педагогіки.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, бесіда, інтерактивні методи (робота в групах, мозковий штурм), презентація, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор. Наявність інтернет-зв'язку .
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Поточний контроль знань здобувачів відбувається під час проведення семінарських занять. Модульний контроль проводиться 2 рази впродовж семестру. Семестр закінчується здачею іспиту з навчальної дисципліни.</p> <p>Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів здійснюється впродовж кожного семестру за 100-бальною шкалою за такими видами робіт:</p> <p>В II семестрі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модульні контрольні роботи. Програмою передбачено дві модульні контрольні роботи. Здобувач за одну роботу може отримати максимально 10 балів (10x2=20); - семінарські заняття. За виконання семінарських занять здобувач може впродовж семестру отримати 30 балів. Програмою передбачено 6 семінарських занять. За одне семінарське заняття здобувач отримує 5 балів;

	<p>- іспит. Іспит передбачає три питання. Перше і друге питання - це усна відповідь здобувача, оцінюється по 20 балів кожне питання. Третє питання (дати визначення) оцінюється в 10 балів. Максимальна кількість балів 50.</p> <p>В III семестрі:</p> <p>- модульні контрольні роботи. Програмою передбачено три модульні контрольні роботи. Здобувач за одну роботу може отримати максимально 10 балів (10x3=30);</p> <p>- семінарські заняття. За виконання семінарських занять здобувач може впродовж семестру отримати 20 балів. Програмою передбачено 11 семінарських занять (2 теми по 1 балу, 9 тем по 2 бали).</p> <p>- іспит. Іспит передбачає три питання. Перше і друге питання - це усна відповідь здобувача, оцінюється по 20 балів кожне питання. Третє питання (дати визначення) оцінюється в 10 балів. Максимальна кількість балів 50.</p> <p>Очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і характеризуватимуться самостійністю суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману.</p> <p>Література. Уся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувач заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<p style="text-align: center;">2 семестр</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна педагогіка як наука. Предмет і завдання соціальної педагогіки. 2. Виникнення соціальної педагогіки, її становлення і сучасний стан. 3. Структура та функції соціальної педагогіки. 4. Категорії соціальної педагогіки, їх характеристики. 5. Взаємозв'язок соціальної педагогіки з іншими науками. 6. Соціальне середовище як необхідна умова соціальної особистості. 7. Соціалізація як соціально-педагогічне явище. 8. Етапи та фактор соціалізації. 9. Агенти та засоби соціалізації. 10. Механізми соціалізації, їх характеристика. 11. Складові процесу соціалізації, їх характеристика. 12. Людина як об'єкт і як суб'єкт соціалізації. 13. Людина як жертва процесу соціалізації та несприятливих

	<p>умов соціалізації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 14. Соціальне виховання. Мета та завдання соціального виховання. Суб'єкти соціального виховання. 15. Поняття норм та відхилення від норми у соціальній педагогіці. 16. Соціальний педагог як особистість та професіонал. 17. Поняття інфраструктури соціально-педагогічної діяльності. Специфіка діяльності соціального педагога у різних установах. 18. Загальні і специфічні функції соціального педагога. 19. Сучасна сім'я, її типи та проблеми. 20. Соціалізуючі функції сім'ї. Основні параметри сім'ї. Характеристика батьківства. 21. Сімейне виховання, його цілі та стилі. 22. Зміст роботи соціального педагога з різного типу сім'ями. 23. Форми соціально-педагогічної допомоги сім'ї. 24. Робота соціального педагога в школі. Планування та аналіз соціально-педагогічної діяльності. 25. Школа як соціально-педагогічна система, її роль у соціалізації особистості. 26. Соціально-педагогічна робота з молоддю. 27. Соціально-педагогічна діяльність у системі охорони здоров'я. 28. Соціально-педагогічна діяльність у пенітенціарній системі. 29. Управлінська культура соціального педагога. Ведення документації соціальним педагогом як одна із форм організації діяльності. Завдання і функції діловодства. 30. Робота соціального педагога в школі. Планування та аналіз соціально-педагогічної діяльності. Види планів соціально-педагогічної діяльності, їх характеристика. 31. Поняття центрів соціальних служб. Структура і завдання системи центрів ЦСС. 32. Основні напрями діяльності ЦСС, їх характеристика. 33. Поняття про навчально-реабілітаційний центр. Особливості умов виховання, навчання, утримання дітей в центрі. 34. Навчально-реабілітаційний центр, мета, завдання та зміст роботи. 35. Деінституалізація як соціальний процес. 36. Релігійні організації та релігійне виховання, їх соціалізуючі функції 37. Релігія, церква і конфесійна община як фактори виховання підростаючого покоління.. 38. Виховні організації та їх функції в процесі соціалізації людини. 39. Дитячі та юнацькі громадські організації в Україні. Взаємодія соціального педагога з громадськими організаціями у вирішенні соціальних проблем суспільства. 40. Історичний досвід дитячих і молодіжних громадських
--	---

	<p>організацій. Види і функції сучасних дитячих і молодіжних об'єднань.</p> <p>41. Поняття та ознаки субкультури.</p> <p>42. Характеристика просоціальних та антисоціальних неформальних молодіжних об'єднань.</p> <p>43. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, їх вплив на соціалізацію особистості.</p> <p>44. Сутність понять «середовище» та «соціальне середовище», їх типи. Особливості впливу мікро- та макросередовища на особистість в процесі її соціалізації.</p> <p>45. Мета, завдання, методи та форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю, яка опинилася в складних життєвих обставинах.</p> <p>46. Робота соціального педагога у школі: завдання, напрями. Права і обов'язки шкільного соціального педагога.</p> <p>47. Нормативно-правова база соціально-педагогічної діяльності. Державні нормативно-правові документи як основа соціально-педагогічної діяльності</p> <p>48. Об'єкти та суб'єкти соціально-педагогічної діяльності.</p> <p>49. Методи соціально-педагогічної діяльності, їх характеристики.</p> <p>50. Принципи соціально-педагогічної діяльності, їх характеристики.</p> <p>51. Соціальна педагогіка, предмет соціальної педагогіки.</p> <p>52. Об'єкт соціальної педагогіки, завдання соціальної педагогіки.</p> <p>53. Соціалізація, принцип системності.</p> <p>54. Соціальне середовище, методи соціально-педагогічної діяльності.</p> <p>55. Соціальне виховання, принцип клієнтоцентризму.</p> <p>56. Соціальна адаптація, принцип індивідуального підходу.</p> <p>57. Соціальна профілактика, організаторська функція.</p> <p>58. Соціальна реабілітація, субкультура.</p> <p>59. Соціальне обслуговування, фактори соціалізації.</p> <p>60. Соціально-педагогічний патронаж, молодіжна субкультура.</p> <p>61. Соціальний педагог, комунікативна функція.</p> <p>62. Соціально-педагогічна діяльність, стилі сімейного виховання.</p> <p>63. Об'єкти соціально-педагогічної діяльності, принцип компетентності.</p> <p>64. Сім'я, діагностична функція.</p> <p>65. Соціальна допомога, прогностична функція.</p> <p>66. Центри соціальних служб, батьківство.</p> <p>67. Неформальне об'єднання, «відхилення від норми».</p> <p>68. «Норма», принцип гуманізму.</p> <p>69. Принципи соціально-педагогічної діяльності, мета соціально-педагогічної роботи.</p> <p>70. Механізми соціалізації, жертви соціалізації.</p> <p>71. Параметри сім'ї, пенітенціарна система.</p> <p>72. Агенти соціалізації, виховання.</p> <p>73. Генограма, екокарта.</p>
--	---

74. Деінституалізація, діти, які опинилися в складних життєвих обставинах.

75. Середовище, оцінювання потреб сім'ї.

3 семестр

1. Соціальна педагогіка як наука. Предмет і завдання соціальної педагогіки.
2. Виникнення соціальної педагогіки, її становлення, сучасний стан та перспективи розвитку.
3. Структура та функції соціальної педагогіки.
4. Категорії соціальної педагогіки, їх характеристики.
5. Об'єкти та суб'єкти соціально-педагогічної діяльності.
6. Методи соціально-педагогічної діяльності, їх характеристики.
7. Принципи соціально-педагогічної діяльності, їх характеристики.
8. Функції соціально-педагогічної діяльності.
9. Етичні вимоги до професійної діяльності соціального педагога.
10. Взаємозв'язок соціальної педагогіки з іншими науками.
11. Основні ролі соціального педагога.
12. Вимоги до соціального педагога як фахівця та особистості.
13. Соціалізація як соціально-педагогічне явище.
14. Етапи, фактори та механізми соціалізації.
15. Складові процесу соціалізації, їх характеристика.
16. Соціальне виховання. Мета та завдання соціального виховання. Суб'єкти соціального виховання.
17. Сучасна сім'я, її типи та проблеми.
18. Соціалізуючі функції сім'ї.
19. Сімейне виховання, його цілі та стилі.
20. Зміст роботи соціального педагога з різного типу сім'ями.
21. Школа як соціально-педагогічна система, її роль у соціалізації особистості.
22. Навчально-реабілітаційний центр, мета, завдання та зміст роботи.
23. Характеристика груп однолітків, їх врахування у вихованні підростаючого покоління. Соціалізуючі функції групи однолітків.
24. Дитячі та юнацькі громадські організації в Україні. Взаємодія соціального педагога з громадськими організаціями у вирішенні соціальних проблем суспільства.
25. Поняття та ознаки субкультури. Неформальні об'єднання підлітків, їх характеристика та значення у процесі соціалізації особистості.
26. Інфраструктура соціально-педагогічної діяльності.
27. Соціально-педагогічна діяльність у системі освіти.
28. Соціально-педагогічна діяльність у системі охорони здоров'я.
29. Соціально-педагогічна діяльність у пенітенціарній системі.

30. Система центрів соціальних служб України.
31. Мета, завдання, методи та форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю, яка опинилася в складних життєвих обставинах.
32. Поняття норми та відхилення від норми в соціальній педагогіці.
33. Поняття «діти групи ризику». Основні категорії дітей, що потребують допомоги держави, їх характеристика.
34. Соціально-педагогічна робота як система комплексної підтримки розвитку дітей з особливими потребами і як засіб їх соціальної інтеграції. Основні функції соціального педагога у системі спеціальної освіти.
35. Особливості роботи соціального педагога з сім'ями, що мають дітей з обмеженими можливостями. Підтримка батьків дітей з особливими потребами.
36. Роль та місце соціального педагога у процесі інклюзивного навчання.
37. Сирітство як соціальна проблема. Психологічна характеристика дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
38. Усиновлення (удочеріння) та опіка (піклування) як традиційні форми сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
39. Прийомна сім'я як одна з інноваційних форм сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.
40. Дитячий будинок сімейного типу як інноваційна форма сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.
41. Наставництво як форма сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Роль соціального педагога в інституті наставництва.
42. Особливості здійснення соціального супроводу прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу. Характеристика фаз входження дитини в сім'ю, завдання соціально-педагогічної діяльності на кожній з них.
43. Поняття про патронат та його види. Основи організації патронатного виховання.
44. Основні етапи та завдання соціально-педагогічної діяльності щодо підготовки дитини до влаштування в патронатну сім'ю.
45. Поняття «девіантна поведінка», її причини та види.
46. Соціально-педагогічна профілактика девіантної поведінки підлітків. Основні типи, принципи, мета та завдання профілактичної роботи соціального педагога з дітьми з девіантною поведінкою.
47. Обдарованість як соціально-педагогічна проблема. Типологія обдарованості.
48. Проблеми обдарованих дітей, їх врахування соціальним педагогом у своїй діяльності.
49. Напрями, форми та методи соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми.

	<p>50. Насильство як соціальна проблема. Види та ознаки насильства. Робота соціального педагога з дітьми, що зазнали насильства.</p> <p>51. Соціальна педагогіка, принцип системності.</p> <p>52. Об'єкт соціальної педагогіки, субкультура.</p> <p>53. Предмет соціальної педагогіки, принцип клієнтоцентризму.</p> <p>54. Соціалізація, методи соціально-педагогічної діяльності.</p> <p>55. Соціальне виховання, молодіжна субкультура.</p> <p>56. Середовище, фактори соціалізації.</p> <p>57. Соціальне середовище, принцип індивідуального підходу.</p> <p>58. Соціальна профілактика, організаторська функція.</p> <p>59. Соціальна реабілітація, соціально-педагогічний патронаж.</p> <p>60. Соціальний педагог, комунікативна функція.</p> <p>61. Соціально-педагогічна діяльність, стилі сімейного виховання.</p> <p>62. Об'єкти соціально-педагогічної діяльності, дитячий будинок сімейного типу.</p> <p>63. Суб'єкти соціально-педагогічної діяльності, прийомна сім'я.</p> <p>64. Здібність, принцип компетентності.</p> <p>65. Обдарованість, діагностична функція.</p> <p>66. Сім'я, деінституалізація.</p> <p>67. Соціальна допомога, прогностична функція.</p> <p>68. Соціальна адаптація, педагогічна занедбаність.</p> <p>69. Адиктивна поведінка, принцип добровільності.</p> <p>70. Мета соціально-педагогічної роботи, принцип конфіденційності,</p> <p>71. Принцип гуманізму, параметри сім'ї.</p> <p>72. Принципи соціально-педагогічної діяльності, деліквентна поведінка.</p> <p>73. Опіка, охоронно-захисна функція.</p> <p>74. Піклування, центри соціальних служб.</p> <p>75. Усиновлення, девіантна поведінка.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.

Схема курсу

Тиж-день	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
2 семестр			
Змістовий модуль 1. Основи соціальної педагогіки			
1.	Тема 1. Соціальна педагогіка як наука і сфера практичної діяльності. Соціальна педагогіка і соціально-педагогічна діяльність, співвідношення теорії і практики, їх взаємозв'язок. Соціальна педагогіка – визначення, об'єкт, предмет, завдання. Функції соціальної педагогіки. Зв'язок соціальної	Лекція – 2 год.	

	педагогіки з іншими науками.		
2.	Тема 2. Категорії соціальної педагогіки. Понятійний апарат соціальної педагогіки, її категорії педагогіки. Соціалізація, соціальне середовище, соціальне виховання, соціальна адаптація. Соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальне обслуговування.	Лекція – 2 год,	
3.	Тема 3. Виникнення і становлення соціальної педагогіки. Турбота про виховання дітей в період Київської Русі. Роль церкви в розвитку благодійництва. Діяльність українських братств у соціальній підтримці населення. Основні тенденції соціально-педагогічної роботи в Україні. Розвиток соціальної роботи за кордоном.	Семінарське заняття-2 год.	
4.	Тема 4. Соціалізація як соціально-педагогічне явище. Поняття «соціалізація», різні підходи до розуміння цього процесу. Сутність соціалізації, складові процесу соціалізації. Фактори, засоби, механізми й інститути соціалізації. Тема 5. Семінар. Соціалізація як соціально-педагогічне явище.	Лекція - 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год.	
5.	Тема 6. Соціальне виховання особистості. Сутність соціального виховання. Мета, завдання, зміст, форми соціального виховання. Принципи соціального виховання і їх реалізація. Поняття виховної організації. Функції виховних організацій у процесі соціалізації особистості. Тема 7. Семінар. Соціальне виховання особистості.	Лекція - 2 год, семінарське заняття – 2 год.	
6.	Тема 8. Поняття норми та відхилення від норми в соціальній педагогіці. Значення понять «норма» і «відхилення від норми» у соціальній педагогіці. Вплив стану здоров'я і відхилень у здоров'ї дитини на процес її розвитку. Психічні відхилення від норми і соціалізація дитини. Соціальні і педагогічні норми і відхилення від них.	Лекція - 2 год, самостійна робота – 2 год.	
7.	Тема 9. Соціальний педагог як особистість та професіонал. Етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності соціального педагога. Професійний портрет соціального педагога. Характеристика функцій соціального педагога. Професійні ролі соціального педагога.	Семінарське заняття – 2 год.	
8.	Модульна контрольна робота 1.	Практичне заняття – 2 год.	

Змістовий модуль 2. Основні сфери діяльності соціального педагога та інституту соціалізації			
9.	Тема 10. Інфраструктура соціально-педагогічної діяльності. Значення понять «норма» і «відхилення від норми» у соціальній педагогіці. Вплив стану здоров'я і відхилень у здоров'ї дитини на процес її розвитку. Психічні відхилення від норми і соціалізація дитини. Соціальні і педагогічні норми і відхилення від них.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год.	
10.	Тема 11. Робота соціального педагога в школі. Технології соціальної діагностики, профілактики, корекції із застосуванням сучасних форм та методів професійної діяльності. Зміст та форми роботи соціального педагога в загальноосвітніх закладах.	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 8 год.	
11.	Тема 12. Сім'я як основний інститут соціалізації особистості. Раціональний вибір і реалізація технологій соціально-педагогічної роботи з особами, які опинились в складних життєвих обставинах. Основні параметри та функції сучасної сім'ї. Типологія сімей. Характеристика батьківства. Сутність, функції, проблеми сучасної сім'ї. Вплив сім'ї і сімейного виховання на соціалізацію особистості дитини.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год.	
12.	Тема 13. Система центрів соціальних служб. . Соціальне інспектування й оцінка потреб уразливих категорій громадян, у тому числі тих, хто опинився у складних життєвих обставинах Поняття центрів соціальних служб. Структура і завдання системи центрів соціальних служб. Основні напрями діяльності ЦСС. Їх характеристика. Описати модель системи роботи ЦСС.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год.	
13.	Тема 14. Школа як соціально-педагогічна система. Соціальні завдання школи в сучасних умовах. Основні функції, завдання і напрями діяльності соціального педагога в школі. Циклограма роботи соціального педагога. Права і обов'язки соціального педагога в школі.	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год.	
14.	Тема 15. Поняття про навчально-реабілітаційний центр (НРЦ), мета, завдання та зміст роботи. Соціально-педагогічна робота з різними категоріями населення та впровадження інноваційних технологій у діяльність фахівця соціальної сфери (соціальний працівник/соціальний педагог) Мета, завдання та зміст роботи. Особливості умов виховання, навчання, утримання дітей в	Лекція – 2 год, самостійна робота – 6 год.	

	центрі. Деінституалізація як соціальний процес.		
15.	Модульна контрольна робота 2.	Практичне заняття – 2 год.	На занятті
3 семестр			
Змістовий модуль 3. Соціально-педагогічна робота з особами із функціональними обмеженнями			
16.	Тема 1. Історичний аналіз становлення і розвитку соціально-педагогічної діяльності як системи підтримки осіб з відхиленнями в розвитку. Становлення західноєвропейської системи соціально-педагогічної діяльності як системи підтримки осіб з відхиленнями в розвитку. Сучасний етап розвитку системи соціально-педагогічної підтримки щодо комплексної підтримки людей з особливими потребами у західних країнах. Моделі ставлення суспільства до людей з порушеннями в розвитку. Тема 2. Семінар. Історичний аналіз становлення і розвитку соціально-педагогічної діяльності як системи підтримки осіб з відхиленнями в розвитку.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год.	06.09.23 07.09.23
17.	Тема 3. Стратегія державної політики у сфері соціально-педагогічної допомоги особам з обмеженими можливостями на сучасному етапі розвитку України. Основи формування сучасної соціальної політики. Правові основи державної соціальної політики у сфері спеціальної освіти і соціального захисту дітей з відхиленнями у розвитку. Тема 4. Семінар. Стратегія державної політики у сфері соціально-педагогічної допомоги особам з обмеженими можливостями на сучасному етапі розвитку України.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год.	14.09.23 20.09.23
18.	Тема 5. Особливості роботи соціального педагога з різними категоріями дітей, що мають відхилення у розвитку. Поняття норми та відхилення у соціально – педагогічній роботі. Основні завдання роботи соціального педагога з дітьми, що мають відхилення у розвитку. Інклюзивна освіта. Зміст роботи соціального педагога в інклюзивному просторі.	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 1 год.	21.09.23
19.	Модульна контрольна робота 3.	Практичне заняття – 2 год.	28.09.23
20.	Тема 6. Специфіка роботи соціального педагога в корекційно-виховних освітніх установах. Види корекційно-виховних освітніх закладів, їх структура, мета та завдання діяльності. Основні групи дітей, які виховуються в таких закладах. Проблеми діяльності та функціонування	Лекція – 2 год, самостійна робота – 1 год.	04.10.23

	закладів реабілітаційного характеру. Зміст роботи соціального педагога в корекційно-реабілітаційних установах.		
Змістовий модуль 4. Соціально-педагогічна робота з дітьми соціального ризику			
21.	<p>Тема 7. Основні групи дітей соціального ризику. Ведення документації з організації соціального обслуговування та допомоги, обліку та звітності.</p> <p>Основні групи дітей, що потребують допомоги держави, їх характеристика. Ослаблення виховної функції сім'ї як причина неблагополучного дитинства.</p> <p>Тема 8. Семінар. Основні групи дітей соціального ризику.</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год.	05.10.23 12.10.23
22.	<p>Тема 9. Нормативно-правові основи соціального захисту дітей, їх навчання та виховання. Права і гарантії дітей, що залишились без батьківського піклування. Нормативно-правові основи, що регламентують права, обов'язки і відповідальність батьків за навчання і виховання дітей.</p> <p>Тема 10. Семінар. Нормативно-правові основи соціального захисту дітей, їх навчання та виховання.</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год.	18.10.23 19.10.23
23.	<p>Тема 11. Форми сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, що залишились без піклування батьків. Планування, аналіз, контроль й оцінка власної роботи і роботи інших осіб у спеціалізованому контексті.</p> <p>Форми опікування дітей-сиріт в Україні, їх характеристика. Види закладів державної системи виховання дітей, позбавлених батьківського піклування. Від дитячих будинків до виховання у сім'ї – важлива світова тенденція. Прийомна сім'я та дитячий будинок сімейного типу. Етапи соціально-педагогічної роботи з даними сім'ями.</p>	Лекція – 2 год, самостійна робота – 1 год.	26.10.23
24.	<p>Тема 12. Патронат – нова форма сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, що залишились без батьківського піклування.</p> <p>Види патронатного виховання. Психологічна підготовка дитини до влаштування у патронатну сім'ю. Принципи і методи організації патронатного виховання.</p>	Лекція – 2 год	01.11.23

25.	<p>Тема 13. Основні напрями соціального захисту дітей, що потребують допомоги держави. Забезпечення умов соціального захисту сім'ї і збереження дитини у сім'ї. Створення умов виховання у прийомних і патронатних сім'ях. Забезпечення виховання дітей-сиріт і дітей, що залишились без батьківського піклування, в освітніх закладах.</p> <p>Тема 14. Семінар. Основні напрями соціального захисту дітей, що потребують допомоги держави.</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год.	02.11.23 09.11.23
26.	<p>Тема 15. Соціально-педагогічна робота з дітьми девіантної поведінки. Поняття і характеристика девіантної поведінки. Причини девіантної поведінки дітей та молоді. Види девіантної поведінки дітей та молоді. Стадії формування залежності від наркотичних і психотропних речовин. Типи підлітків-правопорушників і стратегічні напрями соціально-педагогічного впливу на них.</p>	Лекція – 2 год	15.11.23
27.	<p>Тема 16. Соціально-педагогічна робота з підлітками, схильними до вживання алкоголю та інших шкідливих звичок. Принципи, мета і завдання соціально-педагогічної роботи з підлітками, схильними до вживання алкоголю та інших шкідливих звичок. Профілактика шкідливих звичок: зміст, методи і форми роботи соціального педагога.</p> <p>Тема 17. Семінар. Соціально педагогічна робота з підлітками, схильними до вживання алкоголю та інших шкідливих звичок.</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год.	16.11.23 23.11.23
28.	<p>Тема 18. Робота соціального педагога з неповнолітніми правопорушниками. Розв'язання типових задач в професійній діяльності з неповнолітніми правопорушниками Соціально-педагогічна профілактика правопорушень серед неповнолітніх. Рівні профілактично-виховного впливу на особистість неповнолітнього правопорушника.</p>	Лекція – 2 год, самостійна робота – 1 год.	29.11.23
29.	Модульна контрольна робота 4.	Практичне заняття - 2 год	30.11.23
Змістовий модуль 5. Основи соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми			
30.	<p>Тема 19. Обдарованість як соціально-педагогічна проблема. Поняття і види обдарованості. Сучасні концепції обдарованості. Ознаки, компоненти, типологія обдарованості. Прояви обдарованості у поведінці дитини. Характеристика здібностей і особливостей їх розвитку. Особливості соціалізації обдарованих дітей. Специфіка спілкування обдарованих дітей з однолітками,</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год.	07.12.23 13.12.23

	батьками і педагогами. Тема 20. Семінар. Обдарованість як соціально-педагогічна проблема.		
31.	Тема 21. Особливості розвитку обдарованих дітей. Пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань з обдарованими дітьми. Спільне і відмінне у розвитку обдарованих дітей. Особливості розвитку пізнавальної сфери обдарованої дитини. Особливості психосоціального розвитку обдарованих дітей. Тема 22. Семінар. Особливості розвитку обдарованих дітей.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год.	14.12.23 21.12.23
32.	Тема 23. Ідентифікація обдарованих дітей. Особливості організації діагностики обдарованих дітей. Принципи організації діагностики. Організація обстеження. Методи діагностики обдарованих дітей.	Семінарське заняття – 2 год.	27.12.23
33.	Тема 24. Особливості роботи з обдарованими дітьми. Пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань з обдарованими дітьми. Спеціальні навчальні заклади для обдарованих дітей. Зміст роботи соціального педагога з обдарованими дітьми.	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год.	28.12.23
34.	Модульна контрольна робота 5.	Практичне заняття - 2 год.	04.01.24